

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23469/2024
28.05.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров, Драгане Бољевић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА д.о.о ..., чији је пуномоћник Ивана Милосављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства – Основни суд у Крагујевцу, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради дуга, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 14196/22 од 27.06.2024. године, у седници одржаној 28.05.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 14196/22 од 27.06.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 14196/22 од 27.06.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 18738/20 од 19.04.2022. године, и **ОДБИЈА** захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име трошкова ревизијског поступка исплати 18.000,00 динара, у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 18738/20 од 19.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу исплати износ од 3.500,00 динара са законском затезном каматом од 07.06.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади парничне трошкове од 6.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 14196/22 од 27.06.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име дуга исплати 3.500,00 динара са законском затезном каматом од 08.06.2017. године до исплате, а у делу којим је тражена исплата камате за период од 07.06.-08.06.2017. године тужбени захтев је одбијен. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што је

обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 39.800,00 динара. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка од 21.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 404. ЗПП.

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка, као разлоге за тај ванредни правни лек у смислу члана 407. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у парничном поступку који се водио пред Основним судом у Крагујевцу под бројем П 14577/16, сачинио налаз и мишљење вештака 07.08.2015. године. Награда и накнада трошкова за обављено вештачење у износу од 7.000,00 динара исплаћени су тужиоцу из предујма који је уплатио тужилац у том поступку. Решењем суда пред којим је вођен поступак донетим на рочишту за главну расправу од 23.05.2017. године, на предлог тужиоца у том поступку суд је наложио допуну вештачења, али том приликом није наложио уплату новог предујма за ову радњу у поступку. Тужилац је израдио допунски налаз и мишљење и уједно, 07.06.2017. године, суду доставио предрачун на износ од 3.500,00 динара на име израде допунског налаза. Пошто суд није донео решење којим му је овај износ досудио као оправдан, тужилац захтева његову исплату у предметној парници покренутој 28.05.2020. године.

Са полазиштем од наведене чињенице првостепени суд, позивом на одредбе члана 33. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима, чланова 259.-275. Закона о парничном поступку и члана 172. Закона о облигационим односима, налази да нема услова за обавезивање државе да накнади спорну штету због неправилног и незаконитог рада суда, пошто је допуну налаза вештак израдио на предлог тужиоца, а пре израде допуне налаза трошкови за ту радњу нису били предвиђени. При томе, задатак основног и допунског вештачења био је исти – обрачун разлике између исплаћене и припадајуће накнаде за случај незапослености тужиоцу у одређеном периоду, с тим што се основни налаз и мишљење судског вештака и допунског разликују по методологији обрачуна по датом задатку суда, а који обрачун се односи на исти период и исту разлику, као и у основном налазу и мишљењу. Према томе, вештак се допунским налазом и мишљењем није изјашњавао о новим чињеницама, већ се у потпуности изјаснио о задатку вештачења, одређеном решењем суда којим је одређено вештачење.

Другостепени суд, с позивом на члан 172. Закона о облигационим односима налази да тужилац има право на посебну накнаду и награду за израду допунског налаза и мишљења, одвојено од накнаде која му је већ исплаћена, пошто је због пропуста суда тужиоцу проузрокована штета у виду неисплаћених трошкова на име обављеног вештачења.

По становишту Врховног суда, правилно је првостепени суд одлучио када је одбио тужбени захтев за накнаду штете.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Према члану 6. став 1. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/08... 76/21), важећег у време настанка спорног новчаног потраживања, за штету коју судија проузрокује незаконитим или неправилним радом одговара Република Србија. Исто је предвиђено одредбом члана 7. став 1. сада важећег Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 10/23).

Законом о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), поред осталог, прописано је: да је странка која предложи извођење доказа дужна да по налогу суда унапред положи износ потребан за подмирење трошкова који ће да настану поводом извођења доказа (члан 152. став 1); ако извођење доказа предлажу обе странке, суд ће одредити да износ потребан за подмирење трошкова положе обе странке на једнаке делове, а ако је извођење доказа одређено по службеној дужности, одредиће да износ положи странка на коју пада терет доказивања чињенице о којој се изводи доказ (члан 152. став 2); да суд изводи доказ вештачењем ако је ради утврђења или разјашњења неке чињенице потребно стручно знање којим суд не располаже (члан 259); да вештак има право на накнаду путних трошкова и трошкова исхране и смештаја, у складу са посебним прописом, на изгубљену зараду и трошкове вештачења, као и право на награду за извршено вештачење (члан 268. став 1); да се у погледу накнаде трошкова и награде вештака сходно примењују одредбе члана 258. став 2. и 3. тог Закона (члан 268. став 2); да странка која је предложила вештачење или ако је суд наложио странци да сноси трошкове вештачења одређеног по службеној дужности, плаћа накнаду и награду вештака, а о извршеном плаћању подноси доказ суду у року од 8 дана од дана уплате (члан 268. став 3); да писани налаз вештака, поред података о томе где и када је извршено вештачење, лицима која су присуствовала вештачењу и лицима која нису присуствовала, а уредно су позвана и приложеној документацији, мора да садржи и образложење са наведеним чињеницама и доказима на којима је налаз заснован и стручно мишљење (члан 270. став 3); да ако вештак достави налаз и мишљење који је нејасан, непотпун или противречан сам себи, суд ће да наложи вештаку да допуни или исправи налаз и мишљење, и одредиће рок за отклањање недостатака, односно позваће вештака да се изјасни на рочишту (члан 270. став 4). Према члану 258. став 2. и 3. наведеног Закона, који се сходно примењује на накнаду трошкова и награду вештака, вештак треба да захтева накнаду трошкова и награду одмах по саслушању, а суд ће у решењу којим се одређују трошкови вештака одлучити да се одређени износ исплати из положеног предујма, а ако предујам није положен, наложиће странци да одређени износ плати вештаку у року од 8 дана.

Правилником о накнади трошкова у судским поступцима („Службени гласник РС“, бр. 9/16... 13/20), вештаку је, поред трошкова, признато и право на награду (члан

17), која се остварује на његов захтев (чланови 31. и 32) и прописан начин одређивања награде (члан 18).

У конкретном случају, тужилац је одређен за вештака у спору о новчаном потраживању по основу накнаде за незапосленост. Предмет вештачења било је утврђивање износа мање исплаћене новчане накнаде за случај незапослености у одређеном временском периоду. Трошкови тог вештачења исплаћени су из предујма који је положила странка која је извођење тог доказа предложила, сагласно члану 152. став 1. и члану 258. став 3. у вези члана 268. став 2. тог Закона.

Допунско вештачење одређено је на основу члана 270. став 4. ЗПП, а не по службеној дужности у смислу члана 152. став 2. тог Закона, у ком случају би постојао пропуст суда да наложи тужиоцу у том спору да положи износ потребан за подмирење трошкова тог вештачења, односно да посебним решењем у складу са чланом 258. став 3. у вези члана 268. став 2. ЗПП наложи тој странци да тужиоцу исплати одређени износ на име награде за допуну вештачења. Допунским вештачењем у конкретном случају су исправљени недостаци основног вештачења, тако да његове трошкове не мора да сноси тужилац у том спору, а суд у том поступку није донео решење да се вештаку трошкови допунског налаза досуђују као оправдани. О трошковима вештачења одлучује суд који је донео решење и наложио вештачење, тај суд тужиоцу није признао спорне трошкове као оправдане, па нема одговорности тужене државе за штету по члану 172. став 1. ЗОО.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

На основу одредби чланова 165. став 2, 162. и 154. Закона о парничном поступку, туженој је ставом трећим изреке досуђен оправдани трошак ревизијског поступка, који чини награда за састав ревизије од 18.000,00 динара.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**